

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/36/2016
Identifikačné číslo spisu: 1009200830
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1009200830.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a z členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci žalobcu: Slovenský rozhlas, so sídlom Mýtina 1, Bratislava, IČO: 00 167 355, proti žalovanému: Rada pre vysielanie a retransmisiu, so sídlom Palisády 36, Bratislava, IČO: 30 844 151, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. RO/1/2009 zo 7. apríla 2009, vydaného v správnom konaní vedenom pod č. 255-PgO/O-4990/2008, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/106/2009-79 z 29. januára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/106/2009-79 z 29. januára 2016 m e n í t a k, že rozhodnutie žalovaného č. RO/1/2009 zo 7. apríla 2009, vydaného v správnom konaní vedenom pod č. 255-PgO/O-4990/2008, z r u š u j e podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 279,85 Eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

1.

Konanie na krajskom súde

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) rozsudkom č. k. 4S/106/2009-79 z 29. januára 2016 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. RO/1/2009 zo 7. apríla 2009, vydaného v správnom konaní vedenom pod č. 255-PgO/O-4990/2008. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že jeho úlohou bolo opätovne preskúmať rozhodnutie žalovaného, ktorým ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) rozhodol, že žalobca ako vysielateľ porušil povinnosť ustanovenú v § 16 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že dňa 05.06.2008 cca o 12:30 hod. odvysielal program Z prvej ruky, v ktorom došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti, za čo mu žalovaný uložil podľa § 64 ods. 1 písm. b/a § 65 zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu - odvysielanie oznamu o porušení zákona, a to predtým po sebe nasledujúcimi odvysielaniami programu Z prvej ruky, pričom prvýkrát pri najbližšom odvysielaní programu Z prvej ruky odo dňa doručenia rozhodnutia.

V tejto súvislosti krajský súd poukázal na to, že skorším rozsudkom č. k. 4S/106/2009-48 z 10. mája 2013 krajský súd rozhodnutie žalovaného zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. e/ OSP a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň krajský súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na § 1, § 4 ods. 1 a 2, § 16 ods. 3 písm. b/, § 64 ods. 1, § 65 zákona č. 308/2000 Z. z. a skonštatoval, že výrok napadnutého rozhodnutia žalovaného neobsahuje opis skutku, ktorým malo dôjsť k porušeniu právnej povinnosti vysielateľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na odvolanie žalovaného rozsudok krajského súdu č. k. 4S/106/2009-48 z 10. mája 2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že z rozhodnutia krajského súdu nevyplýva, v akom rozsahu preskúmal rozhodnutie žalovaného a postup mu predchádzajúci, keď v odôvodnení rozhodnutia krajský súd síce cituje právnu úpravu vzťahujúcu sa k meritu veci, avšak krajský súd sa jasným a zrozumiteľným spôsobom nevysporiadal so všetkými zásadnými námietkami žalobcu vznesenými v žalobe, v dôsledku čoho má tento nezákonný postup za následok nepreskúmateľnosť napadnutého súdneho rozhodnutia. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň dodal, že vo svojej rozhodovacej činnosti už vyslovil, že súd na vadu výroku rozhodnutia orgánu verejnej správy prihliada len na základe námietky žalobcu vznesenej v žalobe.

Z administratívneho spisu krajský súd zistil, že hlavnou témou dotknutého programu bolo zdravotníctvo. Do programu boli pozvaní K. - poslanec NR SR za SDKÚ-DS, M. Q. - poslanec NR SR za ĽS-HZDS a R. X., v tom čase novovymenovaný minister zdravotníctva Slovenskej republiky, avšak v programe nakoniec vystúpil iba V. E. prostredníctvom telefonického rozhovoru.

Krajský súd poukázal na rozhodnutie žalovaného, podľa ktorého z prepisu monitorovaného programu vyplýva, že R. X. pozvanie do programu neprijal a s M. Q. sa nepodarilo žalobcovi počas programu spojiť. Z tohto dôvodu žalovaný vyhodnotil tvrdenie žalobcu, cit.: „Nakoľko hosťami predmetnej relácie bol jeden predstaviteľ koalície politickej strany a jeden predstaviteľ opozičnej politickej strany“ ako nepravdivé. V programe odznelo množstvo vyjadrení V. E., ktoré si podľa žalovaného vyžadovali reakciu zástupcu dotknutej strany. Vyjadrenia V. E., podľa názoru žalovaného, tvorili celý program a ich podstatná časť mala hodnotiaci charakter. Moderátor programu nevytvoril podľa žalovaného názorovú oponentúru v dostatočnej miere a z tohto dôvodu recipient v konečnom dôsledku nedostal vyvážené informácie. Je zodpovednosťou vysielateľa aj v prípade náhlych nepredvídaných okolností vysporiadať sa s takýmto stavom spôsobom, aby recipientovi poskytol v konečnom dôsledku objektívne a nestranné informácie. Vyjadrenia moderátora predmetného programu netvorili podľa žalovaného, vzhľadom na rozsah a charakter vyjadrení V. E., názorovú oponentúru v dostatočnej miere. Vzhľadom na uvedené žalovaný skonštatoval, že žalobca nezabezpečil objektívnosť a nestrannosť programu, čím porušil povinnosť ustanovenú v § 16 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z. z.

Ďalej krajský súd uviedol, že sloboda prejavu zaručená čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) a čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky tvorí základ akéhokoľvek demokratického systému, jednu z prvoradých podmienok pokroku a rozvoja každého jednotlivca a netreba ju konkretizovať obyčajnými zákonmi. Zákony sa vyžadujú len na jej obmedzenie. S výhradou odseku 2 čl. 10 Dohovoru, sloboda prejavu platí nielen pre „informácie“ alebo „myšlienky“, ktoré sa

prijímajú priaznivo alebo sa považujú za neškodné alebo indiferentné, ale aj pre také, ktoré veľmi urážajú, šokujú alebo znepokojujú. Takto si to vyžaduje pluralizmus, tolerancia a veľkorysosť, bez ktorých neexistuje „demokratická spoločnosť“ (rozsudok ESĽP vo veci Handyside). Tieto princípy nadobúdajú osobitný význam pre médiá a hoci médiá zásadne nesmú prekročiť hranice stanovené najmä na účel „ochrany povesti iných“, predsa im len prislúcha rozširovať informácie a myšlienky o otázkach diskutovaných na politickej scéne, ako aj o tých, ktoré sa týkajú iných oblastí verejného záujmu. Navyše, sloboda tlače ako aj ostatných masmédií poskytuje verejnosti jeden z najlepších prostriedkov, ako poznať a hodnotiť myšlienky a postoje vedúcich osobností. Vo všeobecnosti, sloboda politickej diskusie je dokonca jadrom pojmu demokratická spoločnosť, ktorý dominuje v celom Dohovore (rozsudok ESĽP Lingens v. Rakúsko). Aj potreba ochrany politikov musí byť v rovnováhe so záujmami otvorenej diskusie o politických problémoch, pretože výnimky zo slobody prejavu musia byť interpretované presne (rozsudok ESĽP Oberschlick v. Rakúsko). Za primerané možno považovať aj zverejnenie určitých skutočností, ak majú priamu väzbu na verejnú činnosť, ktorú dotknutá osoba navonok vyvíja.

Krajský súd poukázal na to, že vysielaný program „Z prvej ruky“ je koncipovaný tak, že v ňom majú priestor na diskusiu komentátori (hostia), že diskusia bude odrážať pluralitu názorov, a že pozvaní hostia môžu svoje názory a argumenty prezentovať priamo, naživo, a bez akéhokoľvek vytrhnutia z kontextu a navyše s možnosťou reagovania na otázky poslucháčov. Z uvedeného vyplýva, že nie je možné hodnotiť jednotlivé vyjadrenia komentátorov v danom type programu izolovane, ale je potrebné ich hodnotiť v kontexte celého obsahu odvysielaných vyjadrení.

Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vyjadreným v rozsudku sp. zn. 2Sžo 73/2010, týkajúcom sa obdobnej veci (vysielanie totožného programu) a so zaradením posudzovanej relácie do kategórie politickej publicistiky.

V tejto súvislosti krajský súd poukázal na § 3 písm. i/ zákona č. 308/2000 Z. z., podľa ktorého politická publicistika je program tematicky zvyčajne spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje najmä komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé témy.

Vzhľadom na uvedené, bolo podľa krajského súdu dôvodné skúmať, či obsah relácie spĺňal kritériá uvedené v § 16 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z. z.. Pojmy objektívnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z. bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah. Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

Ako hlavné kritériá objektivity žalovaný v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že je v danom prípade potrebné, aby recipient v konečnom dôsledku dostal vyvážené a nestranné informácie, aby recipient bol oboznámený s názormi alebo argumentami všetkých dotknutých strán, pričom nie je rozhodujúce, či predmetné názory a argumenty boli sprostredkované priamo dotknutou stranou. Žalovaný dospel k záveru, že vyjadrenia V. E. boli v zrejmom kvalitatívnom a kvantitatívnom nepomere voči snahám moderátora o reakciu. Samotné vymenovanie niektorých faktov moderátorom programu, ktoré následne host' interpretoval zo svojho pohľadu, nie je možné považovať za vytvorenie názorovej oponentúry v takej miere, ktorá zabezpečí vyváženosť a nestrannosť informácií v predmetnom programe. Vyjadrenia V. E. tvorili celý program a ich podstatná časť mala hodnotiaci charakter, pričom moderátor programu nevytvoril názorovú oponentúru v dostatočnej miere.

Podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru výkon práva rozširovať informácie zahŕňa povinnosti aj zodpovednosť, toto právo podlieha obmedzeniam určeným zákonom. V danom prípade toto zákonné obmedzenie predstavuje povinnosť vysielateľa zabezpečiť nestrannosť a objektívnosť daného typu programu. Je

zodpovednosťou žalobcu aj v prípade náhlych nepredvídaných okolností vysporiadať sa s takýmto stavom spôsobom, aby recipientovi poskytol v konečnom dôsledku objektívne a nestranné informácie. Vzhľadom na zákonné vymedzenie povinností vysielateľa všeobecnými pojmami bolo právom žalovaného a vlastne aj nevyhnutnosťou zvoliť kritériá pre posudzovanie plnenia základných povinností vysielateľa a tým naplniť všeobecné zákonné definície konkrétnym obsahom. S ohľadom na obsah pojmov objektívnosť a nestrannosť, žalovaný podľa krajského súdu správne vyhodnotil posudzovanú reláciu ako nespĺňajúcu požadované atribúty objektívnosti a nestrannosti. Inštitút prázdneho kresla možno považovať za štandardný postup pri realizácii tohto druhu programu, avšak v takom prípade bolo potrebné, aby názory chýbajúcej strany boli prezentované redaktorom.

Z prepisu vysielaného programu, ako aj z vyjadrení účastníkov konania je podľa krajského súdu zrejmé, že zo strany moderátora ani dramaturgie neboli vyvinuté dostatočné snahy na dodržanie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 308/2000 Z. z.. Krajský súd poukázal na to, že z dostupných rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Krajského súdu v Bratislave vyplýva, že uvedený problém, a to nedodržanie objektivity a nestrannosti v tomto type programu sa nevyskytol u žalobcu ojedinele, ale je už ďalším v poradí. Žalobca teda už z predchádzajúcich konaní mohol mať vedomosť o tom, že v prípade nezabezpečenia odvysielania argumentácie na niektorý spoločensko-politický problém, tak zo strany koalície, ako aj zo strany opozície, dopúšťa sa konania v rozpore so zákonnými obmedzeniami. Na základe predchádzajúcich skúseností si preto mal zabezpečiť prijateľnú alternatívu pre prípad náhlej nemožnosti spojiť sa s oponentom, či už naštudovaním si argumentácie protistrany a túto použiť pri moderovaní, prípadne zabezpečiť vyjadrenie názorov zástupcu tretieho sektora, nezávislej osoby a pod.. Nestačí pre zabezpečenie objektívnosti informovať poslucháčov, že s jedným z pozvaných hostí sa nepodarilo v priebehu vysielania spojiť. Na skúsenosti a odbornosti moderátora závisí, aby dokázal posúdiť potrebu vlastného zásahu do vysielania za účelom zabezpečenia objektivity. Je preto potrebné pri takomto druhu vysielania zabezpečiť, aby ho moderovala osoba skúsená, s nadhľadom, ktorá by dokázala zabezpečiť vyváženosť bez ohľadu na svoje subjektívne názory. Krajský súd nesúhlasil s názorom žalobcu, že vyváženosť podanej informácie nie je prakticky možná, nezávisí od rozhodnutia spravodajcu, ktorý je pri výkone svojej práce determinovaný svojím vzdelaním, skúsenosťami a postojmi. Podľa krajského súdu je na žalobcovi, aby postupoval pri vysielaní s dostatočnou prípravou a starostlivosťou tak, aby aj napriek subjektívnym názorom dokázal v programe zachovať dostatočnú mieru objektivity a vyváženosti a za účelom splnenia tejto povinnosti nezanedbal prípravu a schopnosť patrične reagovať na aktuálnu situáciu. V súlade s názorom žalovaného, aj podľa krajského súdu, komentáre moderátora o kritickosti vyjadrení V. E. v danom programe ani iné jeho verbálne zásahy vo vysielaní, nemožno považovať za vyvážené voči odvysielaným prejavom V. E.. Žalovaný preto podľa krajského súdu odôvodnene usúdil, že nezaujatý poslucháč nemohol nadobudnúť po vypočutí relácie dojem, že bola objektívna a nestranná, a že názory, ktoré v relácii odzneli, boli kvalitatívne a kvantitatívne pluralitné a vyvážené.

Podľa krajského súdu konal žalovaný v súlade so zákonom, keď pri ukladaní sankcie prihladol na predchádzajúce konania, v ktorých žalobcovi za porušenie obdobných povinností uložil najmiernejšiu sankciu - upozornenie na porušenie zákona a v prípade, keď zo strany žalobcu nedošlo k náprave a opätovne sa dopustil obdobného porušenia zákona, pristúpil k uloženiu prísnejšieho postihu - odvysielanie oznamu o porušení zákona. Krajský súd uviedol, že po uložení najmiernejšej sankcie nedošlo zo strany žalobcu k náprave, výchovný účel teda nebol splnený, a preto bolo potrebné uložiť prísnejší trest.

Na základe uvedeného krajský súd uzavrel, že rozhodnutie žalovaného vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, žalovaný vec správne právne posúdil, sankcia bola uložená v rozsahu stanovenom zákonom a žalovaný svoje rozhodnutie dostatočne a zrozumiteľne odôvodnil. V postupe a rozhodnutí žalovaného nezistil krajský súd také vybočenie z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, ktoré by odôvodňovalo konštatovanie, že jeho rozhodnutie je nezákonné.

2.

Odvolanie žalobcu

Proti rozsudku krajského súdu podal riadne a včas odvolanie žalobca, domáhajúc sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil a napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie. Žalobca zároveň žiadal priznať mu náhradu trov konania.

V odvolaní žalobca uviedol, že rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K námietke o tom, že objektívnosť a nestrannosť predmetného programu sa žalobca snažil zabezpečiť účasťou zástupcov vtedajšej koalície a opozície, pričom nie jeho vinou žiadny politik z koalície nevystúpil, krajský súd iba uviedol, že zodpovednosť za celkové vyznenie programu je vždy výlučne na žalobcovi. Žalobca túto premisu nespochybňuje, avšak je presvedčený, že žalovaný ani krajský súd „nedocenili“ komplikovanosť a praktický význam tejto skutočnosti pre činnosť žalobcu a uprednostnili formalistický výklad zákona pred logickým výkladom.

Zabezpečenie „dokonalejš“ objektívnosti a nestrannosti v živých diskusiách je podľa žalobcu možné iba v prípade účasti oboch, resp. všetkých zainteresovaných strán. V prípade, ak sa jedna zo strán nezúčastní debaty, automaticky vzniká formálna nerovnosť, ktorú môže vysielateľ prostredníctvom aktívneho moderátora iba oslabiť, avšak nie úplne odstrániť. Podľa žalobcu akokoľvek schopný a študovaný moderátor nemôže nikdy úplne predpokladať reakcie dotknutých politikov a teda ich nemôže nikdy rovnocenne zastúpiť. Posudzovať programy s účasťou všetkých zainteresovaných strán rovnako ako programy s účasťou iba jednej zo zainteresovaných strán, nemôže byť podľa žalobcu v súlade s účelom zákona, nakoľko vytvára kategóriu akejsi „absolútnej“ objektívnosti, ktorá neexistuje, a preto ju ani od žalobcu nemožno vyžadovať.

Správna úvaha v súlade so základnými pravidlami elementárnej logiky môže byť podľa žalobcu len taká, ktorá objektívnosť a nestrannosť celkového vyznenia jednotlivých programov posudzuje v závislosti od ich zloženia. S uvedeným podľa žalobcu súvisí aj fakt dobrovoľnosti pri otázkach personálneho zloženia programu. Inými slovami, pre posúdenie splnenia zákonnej požiadavky musí byť podľa žalobcu významná aj skutočnosť, aké úkony vysielateľ smerom k zloženiu diskusie vykonal, čo mohol a čo nemohol vo vzťahu k výsledkom týchto úkonov racionálne očakávať. Podľa žalobcu je logické, že v prípade, ak vysielateľ prijme nezávislé redakčné rozhodnutie o odvysielaní programu iba s jedným politikom, mal by znášať zvýšené nároky na zabezpečenie celkového vyznenia programu predovšetkým dôslednou a konkrétnou prípravou zodpovedného moderátora. V prípade, ak však vysielateľ vykoná niekoľko úkonov smerujúcich k zabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti programu, predovšetkým personálnym zložením programu, pričom tzv. viacnázorové zastúpenie môže vzhľadom na realitu v danom čase (potvrdená účasť) racionálne očakávať, je v zásade neprípustné žiadať od vysielateľa rovnaké nároky ako v opačnom prípade (pozvanie iba jednej strany). Uvedené o to viac podľa žalobcu platí, ak sa o neúčasti druhej strany dozvie vysielateľ až počas samotnej debaty.

V odôvodnení napadnutého rozsudku sa krajský súd podľa žalobcu obmedzil iba na konštatovanie, že je na žalobcovi, aby pri vysielaní postupoval s dostatočnou prípravou a vedel zareagovať aj na takéto situácie. Odhliadnuc od absolútnej disproporčnosti tejto požiadavky, aby bol žalobca pripravený na každú možnú alternatívu kedykoľvek počas vysielania, je uvedený výklad predmetnej zákonnej povinnosti podľa žalobcu aj v rozpore s čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky. Interpretácia zákonného ustanovenia, ktorá v absolútnej miere prenáša zodpovednosť na žalobcu, ale zároveň aj právo politikov reagovať na politické prejavy svojich oponentov, podľa žalobcu narúša slobodnú súťaž politických síl, nakoľko do tejto súťaže pod hrozbou sankcie vnáša cudzí nepolitický prvok - vysielateľa. V prípade, ak chce, príp. k niektorým témam odmieta diskutovať, je nútenie žalobcu suplovať tohto politika moderátorom v priamom rozpore s ochranou slobodnej súťaže politických síl.

Krajský súd podľa žalobcu nesprávne vyhodnotil ako irelevantnú jeho námietku, že jedna z uložených sankcií, na ktorú sa žalovaný vo svojom rozhodnutí odvoláva, bola žalobcovi uložená až po odvysielaní programu, za ktorý mu bola uložená sankcia - povinnosť odvysielateľ oznámi o porušení zákona. Sankcia - upozornenie na porušenie zákona, uložená rozhodnutím z 01.07.2008 nemohla mať na vysielanie programu s K. E. žiadny výchovný vplyv, nakoľko tento program už bol odvysielaný.

Rovnako sa ako neudržateľný podľa žalobcu javí záver žalovaného o tom, že skutočnosť, že jedno rozhodnutie nesplní svoj výchovný účel, odôvodňuje uloženie sankcie - povinnosť odvysielateľ oznam o porušení zákona. Účelnosť a potrebnosť sú podľa § 65 zákona č. 308/2000 Z. z. jedinými zákonnými dôvodmi na udelenie sankcie - oznam o porušení zákona. Z významu týchto pojmov je podľa žalobcu zrejmé, že tieto musia byť skúmané primárne vo vzťahu ku konkrétnemu porušeniu zákona a jeho okolnostiam, a nie k existencii alebo neexistencii predchádzajúcej sankcie „upozornenie na porušenie zákona“ vo vzťahu k rovnakému typu programu. Žalobca dodal, že zákon č. 308/2000 Z. z. explicitne rozoznáva systém udeľovania sankcií výlučne v závislosti od toho, ak sankcia „upozornenie na porušenie zákona“ nesplní svoj výchovný účel, avšak uvedené podľa žalobcu platí len pre sankcie - upozornenie na porušenie zákona/pokuta.

Z uvedených dôvodov považuje žalobca časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu o správnosti postupu žalovaného pri udelení sankcie za nedostatočne odôvodnenú.

3.

Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu

Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu vyjadril písomným podaním z 29.03.2016, v ktorom žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Vo vyjadrení žalovaný uviedol, že zabezpečenie absolútnej objektivity a nestrannosti vysielania nie je účelom dotknutého ustanovenia zákona č. 308/2000 Z. z. a taktiež nebolo predmetom posúdenia žalovaného v uvedenom spore. Žalovaný v správnom konaní posúdil celkové vyznenie odvysielaného obsahu pre recipienta, ktorý vzhľadom na absenciu dostatočne vyváženého spektra informácií v dôsledku neúčasti protistrany (z tohto dôvodu zastúpenej v relácii z časti vyjadreniami moderátora) a následnou nedostatočnou korekciou debaty zo strany moderátora, nedosahoval kritérium objektívnej a nestrannej politickej publicistiky, s čím súhlasil vo svojom rozsudku aj krajský súd. Žalovaný sa k žalobcom uvádzanej námietke o absolútnej objektivite vyjadril už vo vyjadrení k žalobe, kde uviedol, že hoci nie je možné takúto absolútnu objektivitu zabezpečiť, dospel žalovaný v rámci správnej úvahy k názoru, že informácie v odvysielanom programe neboli vyvážené. Žalovaný zároveň odôvodnil, ktoré argumenty si vyžadovali náležitú reakciu. Pri posúdení celkového vyznenia pripustil a zohľadnil aj žalobcom uvádzané snahy moderátora o vytvorenie názorovej plurality. Krajský súd sa v napadnutom rozsudku vyrovnal podľa žalovaného aj so žalobcom namietanou, podľa jeho názoru, dostatočnou angažovanosťou moderátora pri zabezpečovaní názorovej plurality informácií, keď poukázal na skutočnosť, že moderátor programu nemôže zanedbať prípravu a schopnosť patrične reagovať na aktuálnu situáciu. Žalovaný k tomu dal do pozornosti zásadu objektívnej zodpovednosti vysielateľa za odvysielaný obsah programu.

Žalovaný ďalej uviedol, že žalobca v odvolaní predkladá polemiku o uplatňovaní zákonného ustanovenia o objektivite a nestrannosti v súvislosti s posudzovaním programov, a to vo vzťahu k počtu zúčastnených subjektov. Žalobca dôvodí, že je logické, aby vysielateľ pri vysielaní programu s jedným politikom požíval odlišné postavenie (vzhľadom na požadované nároky na zabezpečenie celkového vyznenia príspevku) ako v prípade vysielania programu s viacerými zúčastnenými osobami. Uvedené dáva do súvislosti s možným rozporom s čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky. Argumentácia žalobcu vychádza z predpokladu, že ak sa k téme programu politik nebude chcieť vyjadriť, žalobca nebude môcť zabezpečiť názorovú pluralitu. Ako ďalej žalobca uviedol, nútiť potom vysielateľa, aby moderátor „suploval“ takýto názor politika v programe, je v rozpore s účelom uvedeného ustanovenia o objektivite a nestrannosti. Žalovaný poukázal na to, že uvedená argumentácia žalobcu nie je súčasťou žaloby a žalobca v tejto časti rozširuje žalobné dôvody. Žalovaný pokladá uvedený názor žalobcu za nesprávny. Ak je v prípade náhlej (počas vysielaného programu) neúčasti, resp. absencie pozvanej osoby moderátor nútený reagovať, t. j. zabezpečiť názorovú pluralitu informácií, je v súlade s dotknutým ustanovením zákona č. 308/2000 Z. z. mať zo strany fundovaného moderátora programu pripravené viaceré argumentácie zúčastnených strán minimálne z posledného obdobia. Úlohou moderátora programu je potom dostatočne korigovať a usmerňovať prípadné jednostranné vyjadrenia a vhodným spôsobom dopĺňať argumenty, aby odznela aj argumentácia chýbajúcej protistrany. Hlavnou

úlohou moderátora za takýchto okolností je viesť diskusiu tak, aby nedošlo k jednostrannosti odovysielaných informácií prípadne k neprimeranej kritike neprítomných subjektov. Žalobca podľa žalovaného dáva nesprávne do porovnania ochranu slobodnej politickej súťaže (odmietnutie politika vyjadriť sa) s účelom zákonného ustanovenia § 16 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z. z.. Prejavy slobodnej politickej súťaže, medzi ktoré bezpochyby patrí aj právo odmietnuť vyjadrenie k určitej téme, nie sú podľa žalovaného nijakým spôsobom obmedzované ustanoveniami zákona č. 308/2000 Z. z., a preto ich nemožno podľa žalovaného dávať do vzájomnej súvislosti tak, ako to uvádza žalobca.

Žalovaný k argumentu o uloženej sankcii žalobcovi rozhodnutím z 01.07.2008 poukázal na to, že toto rozhodnutie uviedol demonštratívne ako príklad toho, že žalobca sa v tomto type programu riadi svojimi pravidlami, ktoré sú v priamom rozpore s výkladom žalovaného. Krajský súd v napadnutom rozsudku skonštatoval, že žalovaný konal v súlade so zákonom, keď pri ukladaní sankcie v závislosti od posúdenia konkrétneho prípadu prihliadol na predchádzajúce konania. Žalovaný mal za to, že krajský súd uznal dôvodnosť takéhoto konania najmä s prihliadnutím na rozhodnutie č. RL/110/2007 zo 06.11.2007, ktoré v čase odovysielania programu bolo právoplatné, a teda malo plniť výchovný účel v tom, že žalobca mal pristúpiť k náprave, k čomu však nedošlo, čo skonštatoval aj krajský súd. Žalovaný pri ukladaní sankcie žalobcovi vzal do úvahy nielen predchádzajúce uložené sankcie, ale zohľadnil aj závažnosť porušenia zásady nestrannosti a objektívnosti žalobcom aj v súvislosti s porušením pravidiel žalobcom, stanovených predchádzajúcim rozhodnutím žalovaného. Krajský súd sa podľa názoru žalovaného s uvedenou argumentáciou jasne stotožnil a rozsudok v tejto časti zdôvodnil konkrétnymi argumentmi.

4.

Konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP) preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP, § 214 ods. 2 OSP a § 492 ods. 2 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 211 ods. 2 OSP a § 492 ods. 2 SSP) a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť (§ 250ja ods. 3 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb a fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb.

Odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že súd v procese súdneho prieskumu nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti OSP (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca

namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávnych alebo procesnoprávnych právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúvaní zákonosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

Ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávnych, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy (§ 250i ods. 2 OSP).

V rámci správneho prieskumu súd skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, ktorý postupom podľa druhej hlavy piatej časti OSP preskúmal rozhodnutie č. RO/1/2009 zo 7. apríla 2009, vydané v správnom konaní vedenom pod č. 255-PgO/O-4990/2008, ktorým žalovaný ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 308/2000 Z.z. rozhodol, že žalobca ako vysielateľ porušil povinnosť ustanovenú v § 16 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z. z. tým, že dňa 05.06.2008 cca o 12:30 hod. odvysielal program Z prvej ruky, v ktorom došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti, za čo mu žalovaný uložil podľa § 64 ods. 1 písm. b/ a § 65 zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu - odvysielanie oznamu o porušení zákona, a to predtým po sebe nasledujúcimi odvysielaniami programu Z prvej ruky, pričom prvýkrát pri najbližšom odvysielaní programu Z prvej ruky odo dňa doručenia rozhodnutia.

Spornou zostala skutočnosť, či odvysielaný program bol objektívny a nestranný, a teda, či vysielateľ zabezpečil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 16 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z. z..

Odvolací súd sa oboznámil s obsahom pripojeného administratívneho a súdneho spisu, s obsahom napadnutého rozhodnutia žalovaného č. RO/1/2009 zo 7. apríla 2009, ako aj s prepisom predmetného programu.

Podľa čl. 7 ods. 3 Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii prevádzkovateľ vysielania je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.

Podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam. Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky, ochranu povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

Podľa čl. 26 ods. 1 až 4 Ústavy Slovenskej republiky sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice

štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoľovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon. Cenzúra sa zakazuje. Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 308/2000 Z. z. poslaním rady je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania a retransmisie. Rada dbá o uchovávanie plurality informácií v spravodajských reláciách vysielateľov, ktorí vysielajú na základe zákona alebo na základe licencie podľa tohto zákona. Dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie a retransmisiu a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania a retransmisie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom.

Podľa § 16 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z. z. vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Podľa § 64 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi rada ukladá tieto sankcie: a) upozornenie na porušenie zákona, b) odvysielanie oznamu o porušení zákona, c) pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti, d) pokutu, e) odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.

Odvolací súd poukazuje na to, že obdobná problematika bola predmetom konania vedeného Ústavným súdom Slovenskej republiky, v rámci ktorého boli zovšeobecnené zásady, na ktoré je potrebné prihliadať pri skúmaní, či bola vysielateľom porušená povinnosť podľa § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z. z. [predtým § 16 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z. z.].

Podľa právneho názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky, vyplývajúceho z nálezu sp. zn. II. ÚS 307/2014 z 18. decembra 2014: „...Zákonodarca požiadavkou objektivnosti a nestrannosti teda do istej miery obmedzil slobodu prejavu vysielateľov (porov. II. ÚS 647/2014). Cieľ obmedzenia možno nájsť v ochrane kvalifikovaných záujmov v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a zároveň implicitne aj v čl. 31 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd (t. j. aj úprava slobody prejavu vysielateľov zákonom o vysielaní; pozn.) a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Zákonodarca tak vytvoril diskrečný rámec (porov. bod 57), v ktorom sa pohybuje rada pre vysielanie, všeobecné súdy, ako aj ústavný súd. Iba ak sa neobjektívnosť a nestrannosť informovania dostáva do kolízie s niektorým z limitačných dôvodov podľa čl. 26 ods. 4 ústavy, tak je možnosť intervenovať zo strany rady pre vysielanie za splnenia ústavných podmienok (pozri ďalej body 62 až 63) opodstatnená. Inak povedané, zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou (i keď racionálnou) na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b/ zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia, je potrebné v dnešnej pluralitnej demokratickej spoločnosti vykladať striktnie v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru), a otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. b/ zákona o vysielaní zo strany vysielateľa (médiá) sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru, je potrebné skúmať vždy jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie. Na tomto mieste ústavný súd, nadväzujúc na predchádzajúci bod, uvádza, že zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné

informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky nie je možné vyvodit' z ústavného práva jednotlivcov na prijímanie informácií (čl. 26 ods. 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru), keďže právo prijímať informácie zahŕňa právo prijímať informácie tak pravdivé, overiteľné a neutrálne, ako aj fiktívne, neoveriteľné, nepravdivé alebo pravdu skresľujúce, či prezentujúce určitý svetonázor. Aj informácie, ktoré sú fiktívne, nepresné a nezakladajú sa na pravde, podnecujú recipienta pri konfrontácii s informáciou prijímanou z iných početných zdrojov informácií k tej istej téme ku kritickému mysleniu a potenciujú vôľu po vyhľadani a osvojení si iných názorov na tému. Uvedené smeruje k seberealizácii človeka a podporuje nekončiaci spoločenský diskurz k téme. Ústavný súd hodnotí túto skutočnosť ako demokratický prvok slobodnej spoločnosti. Ako už bolo vyššie naznačené, účelom zákonného obmedzenia slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b/ zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky je ochrana práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrana verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru) a v istom zmysle implicitne s tým spojené napĺňanie požiadavky čl. 31 ústavy, a to v tom smere, že týmto zákonným obmedzením slobody prejavu v zmysle jeho textácie sa má predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov, ktoré pri ich jednostrannosti [t. j. nezabezpečení viacerých alebo opozičných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému, pričom termíny „objektívnosť“ a „nestrannosť“ sú vzájomne podmienené, t. j. čím viac rôznorodých názorov (kladných, záporných, opozičných, súhlasných a pod.) na danú tému médium odprezentuje, tým objektívnejší obraz o téme médium recipientom poskytne a zároveň nebude preferovaný niektorý názor na danú tému na úkor iných názorov] zároveň môžu, skúmajúc každý prípad jednotlivo, jeho konkrétnosti a s ohľadom na charakter šírenia a uvádzania jednostranných názorov, myšlienok a ideí, ako aj charakter samotných jednostranných názorov, myšlienok a ideí, znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti. In concreto môže ísť napríklad o šírenie a uvádzanie jednostranných názorov, myšlienok alebo ideí úmyselne popierajúcich ľudské práva a slobody, popierajúce alebo schvaľujúce holokaust, zločiny politických režimov, podporujúcich náboženský extrémizmus a terorizmus, podporujúcich výlučne jednu politickú stranu, hnutie či skupinu s cieľom poškodiť na právach názorových a politických oponentov v rámci demokratického politického súboja v podmienkach reprezentatívnej demokracie, podporujúcich totalitné štátne zriadenie alebo propagandu politických režimov založených na fašistickej, komunistickej alebo obdobnej ideológii, podporujúcich národnú, rasovú alebo etnickú nenávisť a pod. V uvedených intenciách sú povinné orgány verejnej moci interpretovať a aplikovať obmedzenie slobody prejavu vyplývajúce z § 16 ods. 3 písm. b/ zákona o vysielaní ...“.

Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze poukázal na situáciu v oblasti technických možností umožňujúcich recipientom prijímať informácie z rôznych médií a vytvárať si na ich základe vlastný názor.

Z ďalšieho textu predmetného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že je potrebné opätovne odmietnuť právny názor Rady pre vysielanie a retransmisíu, ako aj všeobecných súdov, že výkon práva na slobodu prejavu sa dostal do kolízie s právom verejnosti na objektívne informácie a slobodu prejavu, pretože toto bolo možné obmedziť (zasiahnuť do rozhodnutia orgánu verejnej moci), iba ak došlo ku kolízii s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy alebo čl. 10 ods. 2 dohovoru.

Preskúmaním odvysielaného programu žalobcu, ako aj rozhodnutia žalovaného, dospel odvolací súd k záveru, že z rozhodnutia žalovaného nie je zrejmé, akým spôsobom boli odvysielaným programom zasiahnuté práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie a mravnosť tak, aby bolo potrebné zasiahnuť do výkonu práva na slobodu prejavu, šírenia informácií a práva verejnosti na informácie. Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného zároveň nevyplýva, že by odvysielaným programom došlo k porušeniu záujmov národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, verejnej bezpečnosti,

nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci, v dôsledku čoho by bolo možné považovať zásah žalovaného, prostredníctvom vydaného rozhodnutia, za legitímny.

Odvolací súd v súvislosti s odvysielaným programom, s prihliadnutím na skutočnosť, že v programe vystúpil iba zástupca opozície a najmä s prihliadnutím na tému programu, ktorou bolo zdravotníctvo Slovenskej republiky, keď ide o tému týkajúcu sa verejného života, poukazuje aj na názor Ústavného súdu Slovenskej republiky, s ktorým sa stotožňuje, že: „Občania (recipienti informácií) nie sú „šedá masa“, rozhodovanie a utváranie názorov ľudí nie je závislé od jednej spravodajskej relácie a v nej odprezentovaných názorov. V dobe plurality zdrojov informácií je v zásade každá téma týkajúca sa verejného života predmetom diskusie na viacerých verejných fórach a v publicistických príspevkoch, či rozmanitých spravodajských programoch viacerých médií“.

Zákon č. 308/2000 Z. z. ukladá povinnosť „objektivity“ a „nestrannosti“ pri informovaní nie štátu v rámci jeho pozitívneho záväzku, ale vysielateľom pôsobiacim na mediálnom trhu (povinnosť zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov). Pojmy „objektívnosť“ a „nestrannosť“ sú neurčitým právnym pojmom, ktorý treba vykladať vzhľadom na okolnosti jednotlivého prípadu, ako aj na účel, ktorý v tej-ktorej spoločnosti a dobe plnia, v súvislosti s ústavnou garanciou slobody prejavu. Uvedené pojmy boli zakotvené v slovenskom právnom poriadku už zákonom č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania. V danom čase, v období transformácie Slovenskej republiky po období neslobody, bolo legitímnym verejným záujmom (záujem na ochrane demokratického verejného poriadku), aby v čase neexistencie plurality médií a neexistencie elektronických médií, zákonodarca vyžadoval od malého počtu vysielateľov pôsobiacich na mediálnom trhu zabezpečenie názorovej plurality vo vysielaní v zmysle prezentovania viacerých uhlov pohľadu na jednu problematiku a snahu po dosiahnutí čo najväčšej možnej miery objektivity sprostredkovaných tém a udalostí v zmysle zaobstarania a zohľadňovania čo najväčšieho počtu zdrojov, z ktorých médium vychádza. Ako uviedol Ústavný súd Slovenskej republiky, cieľom tejto zákonnej limitácie vysielateľa bolo predchádzať propagandistickému, jednostrannému a hrubo skresľujúcemu šíreniu dezinformácií typických pre verejnoprávne médiá v čase neslobody, teda záujem na ochrane demokratického verejného poriadku. V dnešnej dobe plurality médií, participácie tuzemských i zahraničných súkromnoprávných médií na formovaní mediálneho trhu a sprostredkovaní informácií, dobe neobmedzených zdrojov informácií, počnúc tlačnými a elektronickými médiami, internetovej a mobilnej siete, nových médií a sociálnych sietí a členstva Slovenskej republiky v Európskej únii, uvedenú zákonnú požiadavku na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov zo strany médií, nemožno bez ďalšieho odôvodniť záujmom na ochrane demokratického verejného poriadku v tých intenciách, ako to bolo uvedené v súvislosti so zákonom č. 468/1991 Zb..

Je zrejmé, že na základe predmetnej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky došlo k vývoju aj v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v oblasti uplatňovania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov podľa § 16 ods. 3 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z. z. [predtým § 16 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z. z.], v závislosti od vývoja spoločnosti a rozvoja mediálneho trhu.

V danom prípade, v zmysle vyššie prezentovaného právneho názoru, nebolo možné súhlasiť s názorom žalovaného a krajského súdu, že bol daný dôvod na zásah štátu, prostredníctvom orgánu verejnej moci do práva žalobcu na slobodu prejavu, šírenia informácií a práva verejnosti na informácie, zaručené čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených dôvodov dospel k záveru, že právne posúdenie veci krajským súdom a žalovaným nebolo v súlade so zákonom, a preto odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil (§ 250ja ods. 3 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP) tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Vzhľadom na zmenu rozsudku krajského súdu vo veci samej rozhodol odvolací súd o trovách celého konania vrátane konania pred krajským súdom (§ 250k ods. 1 OSP, § 224 ods. 1, 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP) tak, že žalobcovi priznal ich náhradu, pretože bol v konaní úspešný. Nakoľko si žalobca trovy právneho zastúpenia v lehote podľa § 151 ods. 1 OSP nevyčísľil, priznal mu odvolací súd trovy konania, ktoré ku dňu vyhlásenia rozhodnutia zo spisu vyplývali (§ 151 ods. 2 OSP) v sume 279,85 Eur, a to za zaplatený súdny poplatok za žalobu v sume 66,- Eur a zaplatený súdny poplatok za odvolanie v sume 70,- Eur; a trovy právneho zastúpenia, ktoré žalobcovi vznikli v konaní krajského súdu vo výške 143,85 Eur za dva úkony právnej služby - príprava a prevzatie, podanie žaloby, režijný paušál (120,88 + 22,97 DPH).

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.